

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	18:46	18:48	18:47
יציאה:	19:38	19:36	19:37
ר"ת:	20:26	20:23	20:24

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 19:07

פרשת כי תבא

עלון מס': 381

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

אַנְחָנו אֲשָׁמִים!?

יש פאלה שאפלו קצת מגזימים, גם כשפוגעים בהם ללא הצדקה או כשגונבים אותם וכדו' - הם מאשימים את עצמם. לפעמים הם יכולים לחשוב על זה זמן רב - 'איך הגיעתי למצב כזה? הייתי יכול לעשות כך... וכך... ולא להגיע למצב שכזה'. וכיון שהם לא נהגו בצורה נכונה, ופגעו בהם או גזלו אותם - הם מאשימים את עצמם בזה שאחרים התנהגו אליהם שלא כהלכה.

בואו נעצור לרגע את סדרת האשמות העצמיות הללו, ננסה לחשוב בהגיון בריא: האם בכל טעות שמישהו בבית עושה, אנחנו אשמים!?

האם היגד אשם במצב הפלפלי הקשה שהיה בביתו!?

האם כשההורים רבו ביניהם זו אשמתו של היגד הקטן!?

האם נכון לומר שכל מבחן שלא הצלחנו, זה כשלון!?

התשובה לכל זה היא - בודאי שלא! אז למה כל הזמן אנחנו מאשימים את עצמנו וגורמים לעצמנו עגמת נפש? נקודות מוארות

מצוי מאוד שאדם נכנס לבית ומוצא את אשתו במצב רוח ירוד, ופעמים רבות הוא מרגיש צורך להתגונן - אולי זה בגללי? אך זו טעות. ברוב הפעמים, גם בעל שמתנהג כראוי ועושה הכל עבור אשתו וילדיו, יכול להיות שאשתו תהיה לא כל כך שמחה, ואין זו אשמתו כלל ועקר.

אשה שילדיה לא ממשמעים, הם לא נקיים מספיק, אין זה אומר שזו אשמתה של האשה. יש הרבה משפחות שהאמא מסדרת ונקיה מאד, ואחד מהילדים לא הולך בדרכיה - הוא מלכלך מאד.

כל ילד שמגיע לעולם מקבל נשמה משרש נשמות ישראל, ורק הבורא יתברך מחליט איזו

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת ההיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

שמירת הלשון

רוצה לחיות שוטה?
באחזקת תורה של
למעלה מ-120 אפרטים!
בית הנוודי "יביע אומר" בבני ברק
מביע לכם שותפות
גם באחזקת תורה
וגם בעזרה לנטשפחות נוסקות.
בתרומת חודשית לבית המודש
אתה יכול!
לפרטים חייגו:
03-8000770

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת \ לברכה \ רפואה \ הצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-ן לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

ייצוג הזמן

וספר אחד מחבריו בימי נעוריו, כי כאשר למד בתלמוד תורה בני ציון, והיה רואה בהפסקות את חבריו משחקים, היה יוצא אליהם מדי פעם, ובכל פעם היה לוקח ילד אחר ואומר לו דברי מוסר, בוא ונחזר על מה שלמדנו, האם לא חבל על הזמן לאבדו במשחק, ומה תועלת יש במשחק. וחבריו שהיו בני גיל מעולם לא זללו בדבריו, כי כבר מילדותו התייחסו אליו ביראת כבוד, כי ידעו שגאה דורש ונאה מקים, ומילדותו התרחק ממשחקים, והיה שקוע בחזרה על הספורים ומעשיות התלמוד שהיה שומע ממו"ריו.

שאלות ותשובות

מאת הרב"ג יגאל כהן שליט"א

שאלה: התקלף לי הצבע ברצועות התפילין של יד וראש. האם אפשר להניחם? תשובה: הלכה למשה מסיני שהרצועות יהיו בצבע שחור ודבר זה מעכב, ולכן יקח טוש מיוחד שצובע תפילין ויאמר 'לשם קדושת תפילין' ויצבע אותם בחזרה (מרן סי' לג סעי' ג).

שאלה: כשנכבה האור בשבת ע"י שעון שבת בלוח החשמל, האם אפשר להעביר את המתג למצב כבוי בשביל שלא ידלק ליום המחרת?

תשובה: מותר להעביר את המתג למצב כבוי שהרי אינו עושה שום פעולה מלבד זה שממשיך את המתג הקיים, ומכיון שיש פוסקים הסוברים שהמתג הוא מוקצה, יעשה תנאי מערב שבת שאינו מקצה דעתו מכל המתגים שבבית, ותנאי אחד מועיל לכל השנה (חזו"ע חלק ג' עמ' קצ'), ויש הסוברים שרצוי שישנה את מצב המתג בשינוי.

שאלה: האם מותר לאבל (בר מינין) לאכול בשר ולשתות יין?

תשובה: מותר לאבל לאכול בשר וגם לשתות מעט יין, ומרן רבינו עובדיה כתב שגם אלו שנהגו לא לאכול בשר זה מנהג בטעות, אבל "אונן" שזה משעת הפטירה עד הקבורה אסור מן הדין בבשר ויין (חזו"ע אבלות עמ' שטו), וה' הטוב יגזור חיים טובים על עמו ישראל.

שאלה: עץ שנוטעים אותו לנוי, האם יש בפירותיו איסור ערלה?

תשובה: אם נטעו אותו שלא לצורך אכילה וגם מוכח שהוא לא לצורך אכילה, וכגון עצי תמרים וזיתים שהעירייה נוטעת וכוונתם של האחראים שזה ישמש לנוי, פטור מערלה (מרן יו"ד סי' רצ"ב סעי' כ"ג), ובכל אופן ודאי שאסור ליטוע עצים גם לנוי בשנת השמיטה (רמב"ם פרק א' מהלכות שמיטה הלכה ה').

שאלה: האם מותר לעשות הבדלה באמצע סעודה שלישית כי חוששים לפעמים בשבתות חתן שאנשים יתפזרו ולא ישמעו הבדלה?

תשובה: מעיקר הדין מותר לעשות הבדלה באמצע סעודה שלישית כמבואר במרן סימן רצט אולם אינם יכולים לומר רצה בברכת המזון (חזון עובדיה שבת ב) ואם רוצים ניתן לעשות גם הבדלה לאחר ברכת המזון קודם ערבית כמבואר במרן שם(אולם לפי הזוהר אין לעשות הבדלה ולהדליק נר קודם התפילה עוייני כף החיים סימן רצט סעיף קטן ז לכן לא כדאי לעשות זאת רק בשעת הדחק).

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

כל הפוסל במומו פוסל

במאמרים הקודמים הרחבנו על קנאת דואג האדומים בדוד המלך, כשמתבוננים בדבר, אי אפשר שלא להתפעל ולומר שעל כך נאמר 'כל הפוסל במומו פוסל', שהרי דואג האדומי במקורו היה גר עמלקי (פסיקתא דרב כהנא, פרשת זכור ג), ואין מקבלים גרים מזרע עמלק, כפי שמובא במכילתא דרבי ישמעאל (בשלח, מסכתא דעמלק פרשה ב) בביאור דברי הפסוק (שמות יז, טז) 'ויאמר פי יד על פס יה מלחמה לה בעמלק מדור דר', אמר רבי אליעזר מה היא הכוונה 'מדור דר'? אלא שנשבע המקום בכסא הכבוד שלו, שאם יבא אחד מכל אומות העולם להתגייר שיקבלוהו, ולעמלק ולביתו לא יקבלוהו לכך נאמר 'מדור דר', ודווקא דואג שהוא עצמו היה פסול לבוא בקהל, היה הקנאי הגדול לדוד המלך ורצה לפוסלו, וזה מגלה לנו שוב פעם שכל הרדיפות שרדף דואג את דוד המלך, נבעו בגלל הקנאה (כפי שהתבאר בפרק טז מאמר י), ומחמת שהוא בעצמו היה פסול לבוא בקהל.

תודתו של דוד המלך

לימים, הודה דוד המלך לבורא עולם על כך שלא נפסל לבוא בקהל, וכך אמר (תהלים מ, ו) "רבות עשית אתה ה' אלהי נפלאתיך ומחשבתך אלינו", ודייק רבא (יבמות עז ע"א) את דברי דוד המלך שאמר "אלינו" בלשון רבים, שכוונתו לאדם נוסף שהיה אף הוא בסכנה להיפסל מלבוא בקהל ה', ולמי התכוון דוד המלך? וביאר רבא, שהיה רחבעם (בן שלמה מאשתו נעמה העמונית) יושב בחיקו של דוד, ואמר לו דוד המלך, עלי ועליך נאמר פסוק זה, וכן הפסוק (תהלים קטז, טז) "אני עבדך בן אמתך פתחת למוסרתי", שבו מודה דוד המלך לבורא עולם שהסיר ממנו את ה'מוסרות' (חבלים שאוסרים עמהם את האסורים), כשכוונתו שהותרו ממנו שני איסורים, הראשון שמואביות מותרות לבוא בקהל, ולכן התירו לדוד לבוא בקהל ה', והשני שעמוניות מותרות לבוא בקהל, ולכן התירו את רחבעם לבוא בקהל ה'.

כפיות טובה

בניצחונו של דוד היה נס והצלה לכל עם ישראל, שאילו היה גוליית מנצח, היו כל

ישראל משועבדים לפלישתים, אך כעת הפלישתים משועבדים לישראל, אומנם הפלישתים לא עמדו בהסכם, אך אין זה אומר שאינם חייבים בו, לכן לימים כבש דוד המלך את העיר גת, משום שהיתה מגיעה לישראל, וכן כל עם ישראל היו חייבים לדוד המלך הכרת הטוב על הצלתם, משום כך אמר הנביא (מיכה א, יד) "לכן תתני שלוחים על מורשת גת בתי אכזיב לאקזב למלכי ישראל" וביארה הגמרא (סנהדרין קב ע"ב), 'אמר רבי חנינא בר פפא: יצאה בת קול ואמרה להן: מי שהרג את הפלשתי והוריש אתכם גת תתנו שילוחים לבניו?' בתי אכזיב לאקזב למלכי ישראל" כלומר, הנביא שואל, היכן הכרת הטוב של עם ישראל לדוד המלך שהציל אותם מיד גוליית שבא מגת, ואתם פרשתם מעל מלכות בית דוד בימי רחבעם, והלכתם אחרי ירבעם מלך ישראל, ונתתם 'שילוחים לבניו' כעין 'גט כריתות', העונש לכך היה גלות עשרת השבטים, מידה כנגד מידה, כשם שכיזבתם במלכות בית דוד, כך תינתנו למלכות כזב של מלכי אומות העולם, שכן מצינו שנשבע ה' לדוד, כלשון הפסוק (תהלים פט, לו-לח) "אחת נשבעתי בקדשי אם לדוד אכזב, זרעו לעולם יהיה וקסאו כשמש נגדי, פירח יפון עולם".

(מתוך הספר "המלך דוד")

בשבת והלל ליה רבדין
שמונים ארבעה עשר
כי ינא לאר הספר
"ששעווי"
הרב יגאל כהן
פרק מושבת אמונה ומצוות
שבת, אבות ה' ויחיד חללים
03-8000070
yabla-omer.co.il
הוצאת הספרים המרכזית

ארגון "ענפים" בנשיאות
הרה"ג יגאל כהן שליט"א
מגייס עובדות
להכוננת מתחזקות
מימון בגלגל
בגלגל בבני ברק
לפרטים
055-6888010

ניתן להשיג
את כל ספרי
הרב אליהו עמר
באתר "אופקים בוקס"

קו לימוד יומי לנשים ובנות
מתוך ספר
"שער הבטחון המבואר"
מאת הרב יגאל כהן שליט"א
2 - 3 דקות ביום
להצטרפות חייגי:
054-8502066

לא לשתף פעולה

"הוכח תוכיח את עמיתך, ולא תישא עליו חטא", הקב"ה מצפה מכל אחד מאיתנו להוכיח את עמיתו על דבר לא טוב שעשה בכדי לעזור לשפר נגעים מסוימים. אך – מיד לאחר מכן כתוב "לא תישא עליו חטא", אל תלבין את פניו, אל תעליב אותו, אל תחטא יחד עם ההוכחה שלך.

לעיתים אנשים מתבלבלים ומוכיחים אחרים על מעשיהם בלי לחשוב האם זה יועיל וישפר את השני, או הפוך – רק יחזיר אותו אחורה במעשיו הלא טובים. פעמים רבות התוכחה נובעת משורש הגאווה, מתוך תחושה שאני מבינה או צדיקה יותר ממנה, ולכן יש לי הרשות להעיר ולהוכיח על מעשה לא טוב שנעשה.

זו לא הדרך, מתוך גאווה לא מוכיחים. כי זו לא האמת... האמת היא שאנחנו חייבים לעבוד על מידת הענווה, ולחשוב באמת כי בכל אחד אחר יש משהו טוב יותר ממני.

שנתדל לדון לכף זכות על ידי המחשבה שאם הייתי גדלה במקום שהיא גדלה בנותאמתי לגיל. לא בפני אחרים, בצורה נעימה מקבלת את הנתונים שלי, יכול להיות שהייתה מממשת יכולות טוב יותר מאשר מה שאני מצליחה.

לכן צריך לחשוב טוב לפני שמוכיחים, שזה באמת נובע מהמקום הנכון של תוכחה לתועלת ולא להלבנת פנים או להרמת הגאווה של המוכיח.

גם כשמדובר בילדים, לעיתים הצוות החינוכי, גנות או מורות, זוכרות את הפסוק הנ"ל שצריך להוכיח על דברים לא טובים אך שוכחים כי גם צריך לדון לכף זכות, להחמיא והכי חשוב לתת חום ואהבה.

על כל כף ביקורת צריך קערת מחמאות. כאשר מוכיחים ואומרים לאחר מה טעון שיפור במעשיו, צריך לשים דגש על השיטה.

לבחור דרך שמותאמת לגיל. לא בפני אחרים, בצורה נעימה שבאמת תקדם אותו להתנהג יפה יותר או לעשות דברים נכונים יותר.

מי שלא יודע להוכיח את האחר בהירות יתרה, עדיף "שב ואל תעשה" מאשר לעשות נזק.

לעיתים בעלת מקצוע יכולה להתעייף מחינוך הילדים כל היום, ובסוף היום לומר לאמא, ליד כל ילדי הכיתה:

"הילד שלך היום התנהג ממש לא יפה, כולם התנהגו יפה רק הבן שלך לא הקשיב" (ציטוט אמיתי) –

זוהי בהחלט לא דרך לשפר ולויעל את התנהגות הילד.

הפוך, זוהי דרך שמזמנת מרד ועשיית דווקא.

בנוסף, מאוד יכול להיות שיש כאן הלבנת פנים לילד. גם ילד בן 10 הוא בן אדם.

לא אמא מוטלת עבודת המידות כשהיא שומעת דבר כזה על הילד שלה, היא צריכה לדון לכף זכות את המורה שטרחה כל כך כל היום, ועכשיו כבר גדשה הסאה והייתה חייבת לפרוק.

כן להבין אותה, כן לייחס חשיבות למה שהיא אמרה. להאיר לילד ביחידות ובעדינות על התנהגות השלילית.

אבל - לעולם לא לשתף פעולה באמירת משפטים או מחשבות לא טובות על הילד שלך.

תמיד לדעת ולזכור טוב טוב - אין דבר שפועל טוב יותר מאשר מחמאות. בדרך ומנוסה.

לא משנה איזה ילד, באיזו התנהגות, באיזו רמת קליטה, או רמת ציורים שהוא מצטיי – בכל גיל ובכל רמה התפתחותית, ילדים זקוקים לחום ואהבה, מחמאות ועידוד. זה אף פעם לא מוזיק.

תמיד עדיף לתת הרבה מחמאות ועידוד מאשר ביקורת לא נכונה או תוכחה שאינה במקומה.

מורה יקרה, גם אם מאוד קשה לך עם 34 ילדים בכיתה. גם אם אחד מהילדים מאוד מकेיס אותך או מתנהג לא לעניין, ממריד את כל הילדים, קשה לו לשבת 5 דקות רצוף, מטפס על הגדרות ועוד בוכה שעה בכניסה לגן בבוקר - אל תכעסי עליו. תביני אותו.

הוא ילד, הוא עוד קטן, הוא לא מתכוון.

תנסי בכל כוחך לדון אותו לכף זכות. תאמצי את כל יכולותייך ותתקדי את מאמצייך בלמצוא בו נקודות טובות. לחפש אחר הטוב שטמון בו ולא את נקודות החולשה שלו.

נבין כי כל ילד הוא נשמה וחלק אלוך ממעל שהקב"ה יצר אותו לא לחינם...

יש לו מסלול בעולם, ואת יכולה לעזור לו ולכוון אותו לכיוון הנכון, להרגשה טובה עם עצמו.

לביטחון עצמי, ערך עצמי גבוה ועוד מעלות טובות אחרות.

אמא יקרה, תמיד תהי חזקה בדעה שהילד שלך טוב. ייתכן והמעשים שלו שלפעמים לא טובים, אבל הילד הוא טוב, הנשמה שלו היא טהורה!

ככל שתסתכלי עליו בעיניים חיוביות ותאמרי לכולם לעשות זאת, כך בוודאי הילד ישתפר וירצה להיות טוב כמו שאמאיינים בו, ולא לאמת את סטיגמת "הילד הרע" שהדביקו לו.

כל כך חשוב לילד ההרגשה של אמא כלפיו, כל כך קריטי לילד שמתאמינים בו.

גם הצוות החינוכי וגם הצוות בבית.

באופן מומשי תראו שיפור בהתנהגות הילד. בדרך ומנוסה.

לרכישת הספר 'תוכו רצוף אהבה' מאת מחברת הטור: 0548491930

משמעות הודש אלול - הזדמנות

לכל אדם ישנם משקעים בנפש כתוצאה מטעויות שעשה בעבר, הן במה שנכשל בעברות שבין אדם למקום, והן בעברות שבין אדם לחברו. שהרי "כי אדם אין צדיק בְּאָרֶץ אֶשְׂרָא יִעָשֶׂה טוֹב וְלֹא יִחָטָא". ומלבד שעתיד הוא לתת עליהם את הדין אם לא ינקה ויטהר עצמו מהם כל עוד חי הוא בעולם הזה, מטבעם של אלו הם גם מעציבים אותו, וגם פחדים עלומים מתפתחים בנפשו כתוצאה מהם.

כדי להתנקות ולהיטהר מכתמים רוחניים אלה, מוכן האדם החכם להקריב הרבה, אך לא תמיד הוא יודע אם הדבר בכלל אפשרי, בפרט על עברות חמורות, ואם כן כיצד לעשות זאת. ויש שחיים בתחושה קבועה של עצבות מתוך שבטוחים שאי אפשר לתקן מחדל וקלקול שכבר נעשה.

אולם באמת, אחת לשנה נותן לנו הקדוש ברוך-הוא הזדמנות להיטהר גם מחטאים שאין די בתשובה בלבד בכדי לנקותם ולהסירם מעליו. זהו יום הכיפורים עליו מכריז הקדוש ברוך-הוא: "כי ביום הזה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטָהָר אֶתְכֶם מִכָּל חַטֹּאתֵיכֶם". אלא שהתשובה מהווה תנאי להיטהרות זו. לפיכך, ארבעים יום לפני יום הכיפורים נוהגים בכל תפוצות ישראל להתחיל במה שיעורר את האדם לחשבון נפש ולתשובה, באופן שעברות שדי להן בתשובה מתכפרות מיד, ועברות שהתשובה תולה ויום הכפורים מכפר, מתכפרות ביום הכפורים.

נמצא האדם החכם אשר משכיל להכין את עצמו כראוי באותם ארבעים הימים, זוכה בכל שנה ושנה לנקות ולטהר עצמו מכל כתמי העוונות שדבקו בו ממעשיו הרעים בשנה זו שחלפה, וגם ממנה שנשארה בה מהשנים שקדמו לה ועדיין לא עשה עליהם תשובה. ומדוע דווקא ארבעים יום?

לפי שבטבע הבריאה, טמונה היכולת לעבור ממצב אחד למצב אחר בסיום תהליך הנמשך ארבעים יום. טבע זה נובע מסוד האות מ', שמספרה ארבעים, והיא שורש טבע ה'מים' העוברים ממקום למקום, כנרמז בשמה.

לפיכך יצירת העובר אורכת ארבעים יום, אשר בסיומם עובר להיות אדם, ויין בן ארבעים יום יוצא מכלל יין מגתו, ובא לכלל יין גמור, והמקוה המעלה אדם מטומאה לטהרה, אינו מטוהר אלא רק אם יש בו ארבעים סאה, והמבול שטיהר את העולם מטומאתו, על ידי שנעשה כמקוה שכל העולם טבול בתוכו, ירד ארבעים יום וארבעים לילה, ואף משה רבנו הוצרך לשהות בהר ארבעים יום וארבעים לילה ללא אכילה ושתייה, עד שהתקדש גופו וקרן עור פניו והתעלה להיקרא "אִישׁ הָאֱלֹהִים". גם בלשון העברית משמשת האות מ' כאות המעבר, כגון: "וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שִׁבְעִי"; "דע מאין באת". וכמו שהרחבנו בכל זה בספר "הצופן" על סוד האותיות.

משום כך, הזוכה להתחיל בעבודת התשובה מיד בראש חודש אלול, וממשיך להתעלות מיום ליום בכל ארבעים הימים על ידי לימוד מוסר וחשבון נפש, ואמירת וידוי וסליחות, זוכה להתעלות מטומאה לטהרה, ולהגיע לשלימות התשובה עד שנעשה כתינוק שנולד מחדש, ביום הארבעים, הוא יום הכפורים, ככתוב על יום גדול זה: "לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ". ומדוע נבחרו ארבעים ימים אלה דווקא?

מפני שמסוגלות גבוהה מוטבעת בהם, להיות ימי רחמים לישראל לפני אביהם שבשמים. ככתוב בפרקי דרבי אליעזר על קבלת הלוחות השניים: "ארבעים יום עשה משה בהר, דורש בדברי תורה וחוקר באותיותיה. ולאחר ארבעים יום לקח את התורה וירד בעשירי לחודש ביום הכפורים, והנחילה לישראל לחוק עולם וכו'. ובו ביום העבירו שופר בכל המחנה שיצומו כל העם וכו'. אמר משה לפניו: סלח נא לעוונותיהם של ישראל על מעשה העגל. אמר לו הקדוש ברוך הוא: הרי כדברייך עשיתי. שנאמר: 'סִלַּחְתִּי כְּדָבָרְךָ'." ובתנא דבי אליהו זוטא מובא: "יום האחרון שבכולם, שהוא סוף ארבעים, גזרו תענית ולנו בתעניתם כדי שלא ישלוט בהם יצר הרע. ולמחרת השכימו ועלו לפני הר סיני. הן בוכין לקראת משה, ומשה בוכה לקראתם, עד שעלתה אותה בכייה למרום. באותה שעה נתגלגלו רחמיו של הקדוש ברוך הוא עליהן וכו'."

וכתב מהר"ו בספר "עץ הדעת טוב": "ועיקר התשובה הזו להיותה מקובלת, תהיה בחודש אלול הנקרא 'ירח הימים הנוראים'. כי אז תפילתך נשמעת ושערי תשובה פתוחים, כמו שכתוב: 'דָּרְשׁוּ ה' הַהִמְצָאוֹ, וּבְסוּד אֲנִי דְלוּדִי דְלוּדִי לִי, ראשי תיבות 'אלול'. כי אז נהפך הקדוש ברוך-הוא ידיד ואוהב אל האדם השב בתשובה". עכ"ל.

נמצא שמים אלה, החל מראש חודש אלול ועד יום הכפורים, הם ימי ידידות וריצוי לישראל מאז היות משה רבנו בסניי בימים אלו, ומסוגלים מאד למחילה ולסליחה וכפרה. ובפרט כאשר ראש חודש אלול חל בשבת, מעלת שבת זו להרהר בתשובה ולשוב בתשובה שלימה גדולה עד מאד. וכמו שהסביר בעל ה"מאור ושמש" את מעלתו של ראש חודש שחל בשבת, שבו יש "עלייה גדולה לשכינה מאד מאד, ונעשה ייחוד גדול בעולמות העליונים יותר כפולה ומכופלת משהיה ראש חודש בחול. ועל ידי כן יכולים כל בשר לנתק את עצמם מהגשמיות, לחזור בתשובה שלימה יותר משאר ראשי חודשים".

הרי לנו שבכל ראש חודש החל בשבת, יש צירוף של שתי מעלות נשגבות המסייעות לאדם לשוב בתשובה שלימה – כח אור השבת, וכח אור ראש חודש. על אחת כמה וכמה כאשר ראש חודש אלול, שהוא ראש לחודש הרחמים והסליחות – חל בשבת, יש סיוע גדול ממעל לכל החפץ בתשובה, לשוב ביתר קלות בתשובה שלימה, ולהתרומם למדרגה עליונה במעלות הרוחניות (האדם במעגל השנה מאת הה"ג ר' זמיר כהן שליט"א).

מה גורם לקבל נשיקה ממזון הרב שך זצ"ל

אחים יקרים אנו בעצומם של ימי אהבה האדירים של ה' תפנך אלינו, ושיקנים בנו תכלה שנה וקללותיה ונזפה לתחל שנה וברכותיה.

ספר המגיד הרב ישראל מאיר שושן שליט"א שבהיותו תלמיד בלישיבה קטנה ב"בית דוד" הוא היה בחור משעור א'. את הארוחות בקר וערב בלישיבה הכינה אשה מסכנה עגונה, שבעלה היה חיב סכום גדול וברח לאמריקה, והשאיר אותה לבד עם כל החובות וללא פרנסה עם חמישה ילדים, בלישיבה רחמו עליה ונתנו לה את העבודה הזאת.

היא הייתה מגיעה ללישיבה עם חמשת ילדיה, ומתחילה להקין ארוחת ערב ל-90 בחורים.

בסיום הארוחה היתה נועלת את הדלתות ומתחילה לשטף כלים, לנקות את השלחנות, לנקות את המטבח, לטאטא ולשטף את הרצפה, ולאחר שהכל היה נקי ומצוחצח, היתה הולכת לביתה.

'סדר שלישי' היה מסתים בשעה תשע ורבע, רב הבחורים היו חוזרים בשעה זו לביתם, והמתמידים עד תשע וחצי.

פעם אחת נותר אחד הבחורים לבדו עד עשר וחצי. הוא כתב את השעור, והקתיבה התמלכה לו מאד. הוא פנה את החשמל בבית המדרש ויצא לכיוון הבית. בדרךכו עבר דרך חדר האכל, וראה שעדיין דולק בו אור.

הוא הציץ פנימה, ונהיה לו 'חשך בעיניו'...

ילד בן שלוש ישן על הרצפה, ולדה בת ארבע רדומה על הספסל, בת אחרת מכינה שעורי בית, והוא רואה את האמא שוטפת את הרצפה, והוא עומד מאבן בלא יכלת לזוז, לאחר פזמן מה, הוא רואה אותה מתחילה להעיר את הילדים, לסחב אותם על הידים, זה נופל, וזה בוכה, והיא משרכת רגליה עם חמשת ילדיה, מרחק רב.

הבחור היה בעל רגש, הוא לא עצם עין בלילה. למחרת פגס את הבחורים ודאג שכלם ישו שקם. הרעיון מצא חן בעיני כלם.

תשעים בחורים עבדו וסימו את כל העבודה בזמן קצר, עוד לפני שהתחיל 'סדר מוסר' שהיה לאחר ארוחת הערב.

וספר שהמחזה שלא ישכח מעיניו הוא את הילדים אומרים לאמא שלהם בשמחה ובהתרגשות - אמא! היום נהיה בבית כבר בשעה שמונה... המשגיח רבי יעקב גוטמן זצ"ל, עבר במקום. בהיותו בעל רגש, הבין מיד מה עשו ה'מלאכים הקטנים' שלו למען אתה אשה אמללה. עיניו הצטעפו בדמעות. עלה לבית המדרש, ובעיניו דומעות ואדמות למד 'מסלת ישרים'.

בסיום הסדר ראו את המשגיח ממחר לטל את החליפה והמגבעת, ועזב את הישיבה. ועלה למעונו של מרן הגרא"מ שך זצ"ל וכתב ספר:

כבר יומים יש התעוררות גדולה של הבחורים לעזר לגברת העגונה והמסכנה. אבל אינני יודע מה להגיד להם? אני קבלתי מראש הישיבה תפקיד להשיג על למוד התורה בלישיבה ולעודד אותה, לא באים לישיבה כדי להיות עסקן או בעל חסדים, באים לישיבה ללמד! והנה עכשו גם הבחורים המתמידים שמונצלים כל דקה ללמוד תורה נהפכו לשוטפי כלים ומנקי רצפות... מה עושים? שתוק? למחות? לעודד?

מרן הרב שך שקע במחשבות, ונשאל: "האם הם עושים זאת על חשבון הסדר?"

לא! השיב המשגיח, בין רבע לשבע לשבע עשרים וחמש, זמן ההפסקה וארוחת ערב.

ואז קם מרן הרב שך על רגליו, והתחיל לכפות, ואמר: איפה הבחורים האלו? אני רוצה לנשק כל אחד מהם על הראש! מה אתך? אתה רוצה שהבחורים יגדלו משחתיים? שיראו אשה אמללה ויתעלמו? בודאי עליך לעודד אותם!

אין שמחה גדולה יותר מהתרת הספקות. למחרת אחרי תפלת שחרית, המשגיח היה לומד עם הבחורים משנה ברורה, הוא פנה אל הבחורים כשפניו זורחות מאשר, ואמר: בחורים יקרים מי שרוצה 'נשיקה' ממרן הרב שך, יכול לגשת קצת אל רחוב ראב"ד 27, קומה שניה, ולומר לו שהוא לומד ב'בית דוד', ומרן הרב שך יתן לו נשיקה על הראש!

באותה שעה אומר המגיד הרב שושן קבלנו משג שתורה בלי חסד - לא שנה! בלי חסד בחור גדל להיות משחת גדול רח"ל. [נכמובן לא על חשבון עמל התורה אלא בדבד].

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

'מקום שבעלי תשובה עומדים, צדיקים גמורים אינם עומדים' (ברכות ל"ד ע"ב)

שלום לעם ישראל היקרים והחביבים!

נשאלתי מאת יהודי מאוד מיוחד, שמכבד כל אחד ואחד, האם מותר לספר על פלוני שהוא בעל תשובה. מצד אחד היא מידה אהובה, לפני אבינו שבשמים, שמחכה ומצפה לבניו בכליון עינים, שישונו ויתקורבו אליו מכל הלב, כי אבא את בניו מאוד אוהב, או אולי יש דבר לשון הרע ואיסור, ואצלו הענין לא ברור.

עניתי לשואל, שראוי לגמור עליו את ההלל, שפעם הייתי בדרשה של מרצה בכיר בערכים, שידע איך לגרום לציבור את המסר הפנים, שאותו חכם בשפה ברורה דרש, ועשה את הכל בלב נרגש, ובתוך דבריו הוא סיפר, איך שזכה לחזור בתשובה יחסית מהר, וכמה הוא לה' מודה, שזימן לו את אותו הרב, שקרב אותו לבורא עולם, הגדול והמיוחד מכולם, ושזכה להעביר את בניו ובנותיו לבית ספר תורני, שהוא הרבה יותר שמרני, ושמה שזכה לגדל את ילדיו על אדני התורה, שהיא לנו כאורה. באופן כזה ששמח לספר לאחרים שחזר לכור מחצבתו, ושמה שה' איתו, מותר לספר שהוא בעל תשובה, שהיא מידה אהובה.

אולם אם מתבייש בעברו הלא רחוק, שאותו היה מעדיף למחוק, ושומר הדבר בסוד כמו חוק, אינו מספר על עברו דבר, ושומר את זה בסוד סגור ומסוגר, ואינו מדבר על זה אף עם ילדיו, וכל שכן לא עם ילדיו, בזה אין לספר שהוא בעל תשובה בלא תועלת, וצריך להשים מחסום לפיו כמו פלדלת (חוט שני שמירת הלשון פרק א' סעיף ד').

ניתן לשמוע חיווק קצר (כדקה וחצי) מידי יום ביומו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 069-2222-077 שלוחה 3 ואחר כך הקש 1. כמו כן ניתן לקבל חומר (מיוחד) לזיכוי הרבים בשמירת הלשון בטל. 052-768-3816.

פניו הדף היומי

מאת הרב"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

תשלום פיצויים לשמפטריום עובד

כמה מעניקים לו (קידושין דף יז.)

בסוגייתנו דנה הגמרא לגבי ציווי התורה "וכי תשלחנו חופשי מעמך לא תשלחנו ריקם הענק תעניק לו" שצריך האדון כשמשחרר עבדו העברי להעניק לו מתנות מהצאן מהיוקב מהגורן ונחלקו התנאים כמה צריך להעניק מכל דבר.

כתב בספר החינוך (מצוה תפב) שורש וטעם מצות העניקה לעבד עברי למען נקנה בנפשו מידות מעולות יקרות וחמודות ועם הנפש היקרה והמעולה נזכה לטוב והקבה חפץ להטיב לעם ישראל והודינו והדרינו הוא שנרחם על מי שעבד אצלנו וניתן ונעניק לו בתורת חסד, מלבד השכר שהוא מקבל, ואף שבעיקרון מצוה זו נוהגת בזמן בית המקדש שאז שייך דין עבד עברי מכל מקום גם בזמן הזה אם יש לאדם פועל שכיר רואה לתת לו תוספת מעט כשמיסים את שנות עבודתו.

והנה דנו הפוסקים אם יש חיוב לתת פיצויים או מענקים (פנסיה) לפועל מדין תורה ואמנם בשו"ת מנחת יצחק (חלק ו סימן קסז) דן על תשלום פיצויים לעבד שמפטרים אותו וכתב שבארץ ישראל נהוג בבית דינין לפסוק שצריך לתת העניקה משום שדבר זה מקובל בין המעבידים ובשו"ת בצל החכמה (חלק ג סימן ק) נשאל אם יש זכות לפועל על פי דין תורה לתבוע פנסיה או פיצויים והשיב שבעיקרון אין למעביד חיוב מהתורה לשלם פיצויים ורק בעבד עברי מכתב דין העניקה אם כי לפי מה שכתב בספר החינוך ראוי ונכון על פי דרך המוסר לנהוג כך בכל פועל.

אמנם מנהג המדינה וכן על פי החוק מעביד מחויב לשלם פיצויים או פנסיה לעובד וקימא לן דינא דמלכותא דינא גם בארץ ישראל וכפי שפסק מרן בשולחן ערוך (חושן משפט סימן סט) כשיטת הרמב"ם, ואם כן יש חיוב למעביד לנהוג כן ובפרט שיש לדין זה מקור בתורה, ולפי זה פסקתי לגבי שכיר שעבד אצל מעביד פרטי וכן במורה שעבדה בסמינר שאף שלא היה סיכום מפורש בתחילת העבודה שיקבלו פיצויים או פנסיה מכל מקום כיוון שיש חוק שהמעביד מחויב וכן מנהג המדינה צריך המעביד לשלם פיצויים אבל כשהיה סיכום עם המעביד במפורש שלא יקבלו פיצויים או פנסיה בפרט כשאנים עובדים עם תלוש אין המעביד מחויב לשלם להם פיצויים או פנסיה. שבת שלום.

המעניין לרכוש את הדיסק אונקי על כל מסכתות הש"ס הדף היומי ושיעורים בהלכה יצור קשר 0527630352 כמו כן לשמיעת קו הדף היומי העולמי 24 שעות ביממה 055-9302663

שותפים!
כשעה טובה קיבלנו היתר לעוד שתי קומות ולכם יש אפשרות להיות שותפים בכל הכונית שיהיה במקום

מטר 400x36
חצי מטר 200x36
אמה 100x36

צור קשר
03-8000770

המסעדה

יש אזכרה לאחד מיקורכם?

בתיאור: 052 499 100 י"ח הנחתות ב"מסעדה" חצי שנתית לנאכל למעלה ממאה חנויות אים ליעוץ וסיוע

להשתתפות חייגו: 03-8000770

נ"מ אגרום | ל"ביע אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלום

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה